

Betreft: ondersteuning onderwijs over Vrije Software en Open Standaarden

Amsterdam, 23 juni 2009

Geachte meneer Plasterk,

zoals u weet is het gebruik van Vrije Software (ook wel Open Source genoemd, [1]) sterk in opmars. Terwijl de kwalificatiedossiers een conceptuele en leveranciersafhankelijke basis hebben, worden in de Nederlandse onderwijspraktijk de studenten (nu nog) vooral in de producten van specifieke leveranciers getraind, waardoor er te weinig aandacht is voor Vrije Software. Zoals besproken met de BVE-directie zijn we vanuit het beroepsonderwijs bezig met een plan voor Vrije Technologie Onderwijs (VTO). Staatssecretaris Heemskerk van Economische Zaken heeft het plan inmiddels met veel enthousiasme ontvangen. Ondersteuning vanuit OCW is in onze ogen cruciaal en daarom bieden wij u het conceptplan hierbij aan. Over enkele weken zullen we u en Staatssecretaris Heemskerk een verder uitgewerkte versie met verwachte investeringsinspanning bieden.

De uitvoering van het plan behoeft een initiële investering. Een deel hiervan is reeds informeel toegezegd door enkele partners. We willen u hierbij verzoeken na te gaan hoe u vanuit uw Ministerie kunt en wilt bijdragen om het plan succesvol uit te kunnen voeren.

Vrije Software wordt gekenmerkt door de vier vrijheden (voor het gebruiken, bestuderen en aanpassen, copieren en verspreiden) en maakt daardoor leveranciersafhankelijk ICT-onderwijs een reële optie. Het biedt mogelijkheden voor het ontwikkelen van een lokale kenniseconomie, in plaats van het importeren van software gebruikslicenties vanuit het buitenland, biedt mogelijkheden voor innovatie en maakt kennis en technologie toegankelijk voor eenieder (i.h.k.v. een leven lang leren).

De vraag naar opgeleid personeel op dit gebied kan alleen maar toenemen. Daarvoor zien de ondertekenaars nu al genoeg signalen en daarom moeten we nu van start om de toekomstige schoolverlaters goed voorbereid op de arbeidsmarkt te laten komen.

Enkele zaken dienen hierbij in acht genomen te worden:

- 1) De huidige vraag vanuit de arbeidsmarkt is nog sterk gericht op bepaalde proprietary software leveranciers (o.a. Microsoft). Dit beeld blijft bij het management van de meeste scholen op het netvlies.
- 2) Er is sprake van een bijna-monopoliepositie op de desktop (door o.a. de Europese Commissie veroordeeld) en de marktwerking is zeer beperkt. Uit onderzoek van het CPB [2] is ook gebleken dat overheidsingrijpen (om vrije software te bevorderen) gerechtvaardigd (en wenselijk) is in een dergelijke situatie.
- 3) De Tweede Kamer ging in 2002 unaniem akkoord met de motie-Vendrik, [3], die stelde dat het wenselijk is aan deze afhankelijkheid te ontsnappen. In 2007 stelde de regering het programma Nederland Open in Verbinding in, [4].

Als we het erover eens zijn dat het gebruik van Vrije Software en Open Standaarden wenselijk is en de vraag naar specialisten groeiende, moeten we werken aan de factoren die het onderwijs hierover momenteel belemmeren. Dat zijn vooral gebrek aan kennis en bekendheid met het fenomeen Vrije Software. Docenten hebben goed lesmateriaal nodig en ondersteuning van kundige systeembeheerders. Wat het lesmateriaal betreft werken we aan vrij lesmateriaal. Wij zien daarbij overigens duidelijke parallellen bij uw Wikiwijs-initiatief.

Samengevat pleiten we voor een integrale aanpak in het MBO en HBO. Het bijgevoegde Vrije Technologie Onderwijsplan beoogt dit te realiseren. Staatssecretaris Frank Heemskerk heeft hierover reeds zijn enthousiasme betuigd en zo ook verschillende sleutelorganisaties uit het onderwijs tijdens een eerste bijeenkomst in april (zie bijlage). Wij hopen van harte dat u het reeds in gang gezette initiatief wilt ondersteunen.

Deze brief wordt onderschreven door de volgende partijen,

- Free Knowledge Institute, Wouter Tebbens, voorzitter
- ECABO, Hans Blankendaal, Sectorteammanager ICT
- Open Universiteit Nederland, Lex Bijlsma, decaan Faculteit Informatica
- ROC Mondriaan, Ben Geerdink, lid College van Bestuur

en namens beoogd partners:

- Kenniskring ICT
- AT Computing

Referenties:

- [1] Definitie van Vrije Software (in het Engels): <http://freeknowledge.eu/definitions/freesoftware>
[2] CPB-onderzoek naar marktfalen in de softwaremarkt en de wenselijkheid van overheidsingrijpen voor de bevordering van open source software, http://www.cpb.nl/nl/news/2009_08.html
[3] Motie Vendrik, 20-11-2002, http://nl.wikipedia.org/wiki/Motie_Vendrik [4] Programma Nederland Open in Verbinding, <http://noiv.nl>

Bijlagen:

- 1) VTO Concept plan
- 2) Verslag eerste bijeenkomst